

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an ... 20 cor.
Pe jumătate an ... 10 "
Pe 1 lună ... 2 "Nrii de Duminică pe
an 4 cor.Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicație.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

TRIBUNA

După împrăștierea Dietei.

De Ioan Russu Șirianu.

Un singur partid a fost în Dietă care n'a fost luni măhnit: partidul celor trei neamuri, a Românilor, Sârbilor și Slovacilor. Și iarăși tot numai partidul nostru a fost singurul care nu s'a sculat ci a stat și astfel s'a rostit împotriva lui Rakovszky și a celorlalți cari i-au primit părerea să nu defacă și să nu citească scrisoarea prin care M. Sa împrăștie Dieta.

Noi legii ni-am supus, căci în lege este cuprins dreptul M. Sale de a împrăștia Dieta chiar fără să spună de ce. Prin urmare nu puteam să ținem cu kossuthiștii, cari d'atâta vreme se trăgeau în degete cu M. Sa, ci să ne supunem și să ascultăm scrisoarea prea înaltă.

În privința asta noi toți am fost de aceeași părere. Am și venit la Dietă cu hârtia gata în care spuneam:

1) că stăruim a rămâne pe temeiul pe care stă întreg neamul românesc: nerecunoscând că Dieta d'acum înfățișează *poporul*, ci întrânsa sunt aleși mai ales oameni bogătați, magnați cărora li-au stat în ajutor puterea comitatelor ori — banii. (Prin urmare bine face M. Sa că împrăștie asemenea Dietă).

2) spuneam d'asemeni, că dacă e vorba de călcare de lege, cum se plâng cei din partidele întovărășite pentru că M. Sa nu le face pe plac, apoi împotriva noastră tot fără-de-legi s'au săvârșit, fără ca vre-unul dintre partidele acestea să-și fi ridicat glasul împotriva stăpânilor vremelnice;

3) spus-am apoi că numai dându-se poporului drept de vot poate ajunge în Dietă deputați cu durere pentru suferințele popoarelor.

Cu citirea propunerii noastre a fost însărcinat președintele Dr. T. Mihali, ceea ce n'a urmat.

Se știe adică învălmășeala petrecută.

E fapt însă, că s'au citit următoarele cuvinte grele ale M. Sale:

«De oarece partidele întovărășite ale majorității Dietei, cu toată invitarea ce le-am făcut mai de multe ori, n'au vrut să primească nici de cum cărma pe temeiul care să nu știrbească drepturile Mele înscrise în lege, și astfel, cu durere, lucru folositor nu putem aștepta dela această Dietă, declar disolvată Dieta chemată, în urma propunerii guvernului Meu ungar, pe ziua de 15 Februarie, susținându-Mi dreptul de a convoca o nouă Dietă, cât mai iute».

Nu noi, ci capul încoronat al țării, dom-

nitorul cel mai bătrân al Europei, spune că lucru folositor nu este de așteptat dela această Dietă...

Cum să ne pară dar rău că a fost împrăștiată? Nu, ci ne pare bine. Noile alegeri, ori când se vor face ele, vor fi pentru noi un nou prilej să luptăm în mijlocul poporului, să încălzim sufletele amorțite, pe cei buni în falangă nebiruită să-i strângem, ca astfel în viitor în Dietă să fie și mai mulți Români adevărați și să lupte încă și cu mai mare ardoare pentru drepturile poporului, pentru *votul obștesc*, pentru *schimbarea legii dărilor* (săracii să fie ușurați!) și pentru *slujba de doi ani* (în loc de trei, ca acum!) în *oștire*, lucru la care M. Sa s'a învoit de mult, dar magnații, bogătanii din Dietă, au tot pus pedecă, așa că d'un an de zile nimic nu s'a lucrat și vorba Majestății Sale: lucruri folositoare nici nu mai era de așteptat dela această Dietă.

Noi, Români, am făcut cât am putut între împrejurările date. Cei mai mulți dintre noi au și avut întreaga încredere și mulțumire a alegătorilor.

Ear într'un an, de când am luat parte la aceste lupte, deși Dieta n'a prea ținut ședințe, am văzut, auzit și pățit atâtea, în cât și nouă și celor ce vor urma după noi, numai spre folos ne pot fi.

Să nu uităm îndeosebi un lucru: atunci când «lichniții» ajunseseră să-și facă de cap și să dea țara de mal, tot M. Sa a fost care a făcut rânduială și a stat stăvilă neînvingătoare în calea cotropitorilor de sub steagul lui Kossuth.

Nuoi comisari ministeriali. Ministrul de interne a trimis, pentru controlarea afacerilor aparținătoare cercului de competență a autonomiei comitatelor, comisari ministeriali investiți cu deplină putere în următoarele municipii: în comitatul Csik pe *Scharpy György*, colonel de jandarmi în retragere; în comitatul Cluj, pe baronul *Csáky Zsigmond*; în comitatul Nyitra, pe *Csillaghy György* fost deputat dietal; în comitatul Solnok-Doboka, pe *Dr. Alexandru Papp*, fost deputat dietal; în comitatul Tolna pe *Mező János* cons. reg. avocat; în comitatul Turda Arieș pe *Vasile Barbul*, judecător cercual; în comitatul Veszprém, pe *Dániel Ferencz* protopretor; în comitatul Zala pe *Dr. Porteleky László*, secretar ministerial; în comitatul Kecskemét pe *Kolozsváry Gyula*, conzilier de poliție, și în Pécs pe *Sally Károly*, conzilier de poliție.

Între noii comisari sunt deci și doi Români: dnii *Alexandru Papp* și *Vasile Barbul*.

Biegen oder brechen! «Leipziger Neuesten Nachrichten» tratând într'un prim articol chestia crizei ungare în raport cu relațiile externe ale monarhiei noastre, spune coaliției următoarele puțin măgulitoare adevăruri:

«Indatoririle ce le are față cu aliații (Tripla alianță), constituiesc pentru împăratul Franz Josef unul dintre celele mai puternice argumente, pentru a se opune neastâmpăratelor atacuri ale d-lui Kossuth și soții contra unității armatei comune. Desfăcuți de indatoririle internaționale, se crede în Budapesta, că vor avea un joc cu mult mai ușor față cu Burgul. Dar se pare, că în cazul acesta scapă din vedere un foarte important factor. În momentul când Coroana face o altă politică, nouă în Ungaria, răzîmându-se pe naționațitățile încătușate de minoritatea maghiară, — ar putea urma pentru dnii advocați și husari din Budapesta o astfel de perioadă, ca aceea, în care i-au redus la sentimente mai puțin năbădăioase Croații cu Jellacici și austriacii sub Hainau. Luni se va dizolvă parlamentul ungar; prin asta se va instala absolutismul, dictatura. După aceasta nu mai merge altfel, de cât «Biegen oder brechen» (Aplecă ori frânge), căci nu se cere mare dar profetic, ca să poți proroci, că domniil advocați și jidovi din Budapesta îndată ce văd pumnul de fier, se vor plecă cât se poate de mlădiosi».

Politică de sentiment.

(**) Frații noștri Sași discută în organele lor de politică, trebuie să facă pentru o mai sigură apărare a existenței lor naționale. Să rămână pe lângă tactica lor din trecut, fiind de prudență și circumspecțiunea de mai nainte și nelăsând nici un moment nefolosit, sau să aducă ceva mai multă energie, mai multă viață în politica lor, făcându-o mai agresivă?

Discuțiunea, neapărat, nu este tocmai la locul ei, pentru că nu poți face teorii asupra unor chestiuni, cari nu depind de hotărâri momentane. Zădarnic partidul național săsesc ar hotărâ cu majoritate de voturi să facă «politică de sentiment», sau să fie «mai energic», căci asupra sentimentului și a voinței, votul nu are nici o înrîurire. Astea sunt organice și s'au dezvoltat cu timpul. Credințele politice, ca și tactica Sașilor sunt așa de înrădăcinate în popor, încât încercările de a-le schimba rămân curat platonice.

Nu asta însă ne privește. Discuțiile presei săsești ne îndeamnă și pe noi să ne punem o întrebare analogă și anume nu ce politică trebuie să urmărim, sentimentală sau de chițibușării, ci care este fondul sufletesc al politicii noastre? Ascultăm noi mai mult de vocea sentimentului, sau suntem pe calea combinațiilor raționaliste?

Răspunsul nu este ușor de loc. Situațiile sunt în continuă fluctuațiune, oamenii conducători se schimbă și interesele sociale iau une-ori întorsături neașteptate, așa că e greu

MARE MAGAZIN

◆ S'A DESCHIS ◆

Rog P. T. public binevoiască a se convinge personal;

Szabó Albert

de articole de sticle de porțelan și vase de culină.

Arad, Piața Andrásy Nr. 16. (fost casa lui Gebhart).

cercetarea magazinului nu obligă pe nimeni la cumpărare.

furnisor al curții cesare regești.

Cele mai moderate și de folos lucruri.

Se vinde cu prețurile cele mai reduse rare.

Telefon pentru oraș și comitat. Nr. 429. 429 Nr.

să te pronunți cu siguranță pentru una sau alta.

Cât pentru trecut, se știe, că toate mișcările noastre erau conduse de sentiment ca orice reacțiune firească în contra unor stări insuportabile. Revoluțiile noastre, mețingurile și protestările, toate aveau aceleși porniri, cum, în genere, la ori-ce mișcare socială mai mare prezidă sentimentul. Și, cum programele noastre politice, chintesența aspirațiilor naționale, sunt zămislite în toiu acestor mișcări, e foarte firesc ca în ele să vibreze și nota asta sentimentală. Ele privesc viitorul, cer recunoaștere deplină, triumf desăvârșit și nu intră în mici târguie pentru succese trecătoare.

Pe cât de circumspectă este prin urmare politica săsească dela început, pe atât de deschisă este a noastră. Și e și explicabil. Ei sunt puțini și războiul lor nu poate fi decât războiul de guerila, pe când nouă ne dă mâna să luptăm și pe calea cea mare. De aceea am și pus totdeauna teza: totul sau nimic!

La atâta se reduce apoi și așa numitul «ultraism», de care suntem acușați — la însuflețirea și intrasigența cu care ținem la tradiția noastră politică.

Nu este acest ultraism o esaltare a sentimentului național, nici o tendință de a provoca stări anarhice în această țară. E numai conștiința decare ne conducem și care ne șoptește, că ori ce abatere dela linia din trecut poate fi un pas pieziș.

De câte ori situațiile se tulbură, se ivesc, în mod firesc, și la noi îndoileli și tentațiuni și se găesc politicieni, cari încearcă să-și înăbușe vocea sentimentului și să se întrebe, dacă drumul mai rațional al concesiunilor reciproce n'ar fi aducător de roade politice. Până acum însă numărul acestora a fost mic și n'au putut înrăuri politica noastră generală așa fel, ca să se facă vre-o schimbare.

Dar, cum ziceam mai sus: situațiile se schimbă și nu putem prevedea în stările de astăzi ce ne-ar putea aduce ziua de mâine și care ar putea fi rolul noastră, al Românilor, în noua fază a conflictului dintre Coroană și Maghiari. Tot ce putem știi însă este, că trecutul e cel mai bun povătuitor și că la politica noastră de sentiment nu vom putea renunța așa de ușor.

Ședința de Luni.

— Disolvarea Dietei. —

Fiind aceasta ședință de însemnătate istorică credem de folos a publica decursul ei după notele stenografice a foaiei oficiale:

I.

Prezidează *Rakovszky István*, viceprezident.

Prezidentul: Onorată Dietă! Înainte de a trece la ordinea de zi, sunt nevoit a face un raport on. Diete (S'auzim! S'auzim!) Incontra ordinelor și dispozițiilor constituțiunei noastre, Dieta este asediată de putere armată (Sgomot mare și strigăte în stânga extremă: Infamie! Ticăloșie! Că-lăii! S'auzim!) În însuș interiorul camerei sunt așezați polițiști, cari au violat imunitatea prezidiului (Strigăte zgomotoase în stânga: Infamie! S'auzim! S'auzim!) Cu toate acestea eu vreau să țin ședința (Aprobări) cu declarațiunea că noi ne facem datoria, dar din aceasta pentru viitor nu formez, nu pot forma, nici un precedent.

On. Dietă! Am onoare a Vă aduce din prezidiu la cunoștință, că dela ministrul-președinte a sosit un rescript și un preînalt autograf regesc la prezidiu, pe cari prin aceasta le desfac înaintea camerei și dispun să se citească. Notarul

Takács Zoltán, citește autograful prin care M. Sa convoacă Dieta pe 19 Februarie.

Prezidentul: Nimeni nu dorește să ia cuvântul la acest autograf?

— Declar prin urmare luarea lui la cunoștință și transpunerea lui spre acelaș scop, la Casa magnaților.

Prezidentul: Mai am o referadă. Ieri a sosit o scrisoare la prezidentul Dietei...

Voci: dela cine? Dela cine?

Prezidentul... dela Nyiri Sándor, colonel de stat major, comisar regesc cu deplină putere... (Sgomot mare și risete în stânga. S'auzim! S'auzim!)

Prezidentul: Voi citi scrisoarea: (Citește.)

Ilustre Dle Prezident!

Majestatea Sa cesaro și apost. regească hotărând dizolvarea Dietei maghiare, pentru executarea acesteia a binevoit a mă numi și investi pe mine de comisar regesc cu deplină putere. În urmare acesteia trimit ilustrității voastre rescriptele reg. sub numerele prezidiului ministerial nr. 827 și 828 1/ și 2/ despre investirea și misiunea mea cu avizul, că în ședința Dietei convocată pe 19 Februarie, imediat după cetirea prea înaltului autograf de convocare a Dietei pe 19 Februarie, trimis ilustrității voastre să binevoiți a-i da cetire și îndată după aceasta să binevoiți a publica rescriptul prea grațios sub numărul prezidiului Nr. 828, de disolvare. De odată anunț (S'auzim! S'auzim!) că în acel caz neașteptat, când acest ordin al meu nu s'ar execută în întreg cuprinsul său (S'auzim!) și Dieta după cetirea rescriptului prea înalt nu s'ar dizolva, voi fi silit a uza de împuternicirea ce o am în virtutea prea grațiosului rescript privitor la denumirea și investirea mea.

În fine notific, că susamintitele preagrațioase autografe regești vor apare în ediția extraordinară a foaii oficiale «Budapesti Közlöny» dela 19 Februarie 1906.

Nyiri Sándor,
colonel de stat-major,
comisar regesc.

(Zgomot mare în stânga. Strigăte: S'auzim pe prezident!)

Prezidentul: Onorată Dietă! Eu am în privința aceasta o propunere. Propunerea mea cuprinzând și motivele e următoarea: Conform art. de lege III. 1843 Majestatea Sa exercită puterea executivă prin ministerul său independent, (Aprobări vii în stânga) și orice ordin, poruncă ori hotărâre numai atunci e validă, dacă aceea se iscălește prin ministrul președinte cu reședința în Budapesta (Așa-i) și în chipul acesta reprezentanța constituțională bazată pe principiul responsabilității ministeriale, cât și permanentul us de drept, au veghiat totdeauna ca fiindă sfântă și inviolabilă a persoanei Majestații Sale să fie apărată. Conform uzului exercitat fără întrerupere ori care manifestație a a dreptului suveran a fost vestită Dietei prin rostul ministrului prezident.

Constituția noastră nu cunoaște instituțiunea de comisari regești cu deplină putere (Așa-i!) Investitura cu deplină putere este prevestitoare a autocratismului (Așa-i Așa-i!) Teza tundențială a constituționalismului este, că cu drept deplină putere nu dispune nici un organ, nici un factor, însuș puterea suverană e mărginită prin constituție. (Aplause îndelung repetate. S'auzim! S'auzim!) Dl Nyiri Sándor, ca colonel activ și trimișii săi Ianaushek Gyula și Bartha Lajos oficeri de stat major nu pe temeiul condițiilor responsabilității ministeriale înscrise și asigurate în lege ci pe temeiul subordinației militare purced în executarea ordinului (Așai!) și de judecătorile ordinare nici, nu pot fi trași la răspundere (Așa-i! Așa-i!)

Nu e permis a îngădui statuarea astorfel de precedente istorice, prin cari împotriva legilor noastre să s'asigure oricărui factor în privința executării drepturilor suverane influințe cari trec peste cercul responsabilității ministeriale (S'auzim! S'auzim!) Pentru a evita aceasta, rog on. Dietă a împuternici prezidiul, ca plicurile ce a primit din partea unor factori incompetenți să le redea nedesfăcute numiților oficeri de stat major Bartha Lajos și Janaushek Gyula (Aprobări vii în stânga. Aplause. S'auzim!) În sfârșit prezidiul protestează împotriva cuprinsului scrisorii colonelului Nyiri Sándor, prin care vrea, pe lângă amenințări, să dispună asupra conducerii ședinței și a ordinei dezbaterilor. (Aprobări vii.) Prezidiul respinge atacul vădit împotriva sferei de drept suverane

a Dietei (Aprobări vii) și reacearcă on. Dietă să binevoiască a se alătura acestui protest și acestei respingeri (Aprobări îndelung repetate, aplauze și aclamațiuni).

Onorată Dietă! Dorește cineva să ia cuvântul la aceasta? (Nu!) Enunț deci aceasta ca *conclus unanim al Dietei*. (Aplause).

În restul ședinței s'a autenticat protocolul și anunțându-se ședința următoare pe 21 c. s'a închis ședința.

II.

Despre decursul părții a doua a ședinței, când colonelul Fabritius a pătruns cu forța armată în sala de ședințe, a ocupat piedestalul prezidențial și a cetit actul de disolvare, foaia oficială «Budapesti Közlöny» publică următorul raport:

«Publicarea rescriptului preagrațios de disolvare în ședința dela 19 Februarie a Dietei nu numai s'a denegat, ci s'a hotărât remiterea lui la mâinile comisarului regesc și de odată s'a anunțat o a doua ședință pe 21 l. c.

În urmare acestei hotărâri la ordinul comisarului regesc, colonelul Fabritius s'a înfățișat în sala de ședințe a Dietei și de pe estrada prezidențială a cetit în întreg cuprinsu-i rescriptul preagrațios de disolvare a Dietei și despre procedura aceasta luând proces verbal, l-a prezentat comisarului regesc.

Textul procesului verbal este următorul:

Proces verbal

luat la 19 Februarie 1906 în Budapesta în sala de ședințe a Dietei ungare. În numita zi la ora 11^{1/2} Victor Fabritius colonel de honvezi reg. magh. a primit dela Esceleția Sa comisarul regesc următorul ordin verbal: «Domnul colonel să pătrundă în sala de ședințe a dietei și să cetească și să publice preagrațiosul rescript de disolvare» După primirea acestui ordin — ducând cu sine forța armată corespunzătoare — s'a prezentat numitul colonel în sala de ședințe a Dietei, unde a urcat estrada prezidențială și în prezența a vre-o 30—40 de deputați dietali a spus, că are «Ordin-deschis» din partea Esceleției Sale a comisarului regesc, pe care a vrut să-l comunice prezidentului Dietei, după ce însă dintre prezidenți nici unul n'a fost de față în sala de ședințe, a declarat, că pe baza următorului «Ordin-deschis» va da cetire preagrațiosului rescript regesc. «Ordin-deschis». Eu, Nyiri Sándor, colonel de stat major, comisar regesc investit cu deplină putere din partea Maiesității Sale a Regelui Apostolic al Ungariei, prin aceasta încredințez pe *Ilustritatea Sa* dl colonel reg. de honvezi, comandantul regimentului de honvezi I din Budapesta, că pentru executarea disolvării Dietei ungare în 19 Februarie a. c., în caz de nevoie să aplice și forța brachială. Dat în Budapesta, la 19 Februarie 1906. Nyiri Sándor m. p., colonel de stat major, comisar regesc. După aceasta colonelul Fabritius a cetit: Noi, Francisc Iosif I. din îndurarea lui Dumnezeu, Impărat al Austriei, Rege al Boemiei etc. și Rege Apostolic al Ungariei.

De oarece partidele întovărășite ale majorității Dietei, cu toată invitarea ce le-am făcut de multe ori, n'au vrut să primească și de cum cărmă pe temeiul care să știrbească drepturile Mele înscrise în lege, și astfel, cu durere, lucru folositor nu putem aștepta dela această Dietă, declar disolvată Dieta chemată, în urma propunerii guvernului Meu ungar, pe

ziua de 15 Februarie, susținându-Mi dreptul de a convoca o nouă Dietă, cât mai iute.

Căroră de altminterlea trimitem salutul nostru regesc.

Dat în Viena, la 17 Februarie 1906.

Ferencz József m. p.

Bar. Fejérváry Géza m. p.

Sub decursul cetirii, deputații rămași în Dietă de pe galeria ziaristilor au conturbat cetirea cu întreruperi. După ce colonelul Victor Fabritius a cetit rescriptul regesc și cei prezenți ezitau să se îndepărteze, a zis în ton înalt următoarele: Din încredințarea comisarului regesc, în numele Majestății Sale a regelui rog pe onorații domni, să părăsească imediat Dieta (Nici unul n'a vrut să se îndepărteze, ci vociferau mai departe) «Vă rog a doua oră»... (după pauză) «Vă rog a treia oră»... Și după ce nici la a treia somație n'a plecat nici unul, întorcându-se spre căpitanul districtual de poliție Tóth Lajos, colonelul Fabritius a zis următoarele: Rog să evacuați întreaga Dietă! Pe toți să-i scoateți afară! Toate localitățile trebuiesc evacuate, pentru că voi închide Dieta». La aceasta soldații i-au scos pe toți cei prezenți afară, au golit sala Dietei, au închis porțile și au luat în apărarea lor întregul edificiu și numai custozii, funcționarii, ceice locuiesc în edificiu și personalul au fost lăsați. D. c. s. După cetire s'a autentecat.

Császik Pál m. p.
stenograf of. conceptist polițial.

Palágyi Kálmán m. p.

Beniczky Pál m. p.

Dr. V. Oszkár m. p.
stenograf of.

Schmidt Ede m. p.

Tóth Lajos m. p.
căpitan districtual.

Gersila Lajos m. p.
oficieri de poliție.

Victor Fabritius m. p.
colonel.

Comisarul regesc aduce la cunoștință că în acel neașteptat caz când Dieta disolvată în chip valid, ar încerca să se întrunească la 21 crt. o va împrăștia cu forță brachială.

Știrea dizolvării în țară și străinătate.

— Criza. —

Budapesta 20 Febr.

Astăzi se vedește cât de mic este interesul cel adevărat al țării, ba chiar al capitalei pentru soarta parlamentului. Pe eri, ziua dizolvării, se anunțase un «doliu național» în toată țara. Presa vestează că toate magazinele capitalei vor fi închise și în cele mai depărtate colțuri ale țării clopotele vor plânge în vers tângușos constituția ungurească. Fantazia surescitată a ziaristilor însă le-a jucat ungurilor o festă. Ei au luat dorința cuvioasă a câtorva visători drept o realitate. Nicăiri pe străzi o urmă de steaguri negre, prăvăliile deschise și în launtrul lor Kohnii și Schlesingerii patrioți își urmau înainte gheșefurile. Cât pentru clopote, aici în Pesta nu s'a auzit nimic, și probabil nici sub clopotnițele lor.

Dimpotrivă, presa ungurească urmează înainte pe același ton plin de «revoltă legitimă», glasul ei nu ne poate interesa prea tare. Cine nu a cetit și nu s'a deprins cu el. Același cântec vechiu, răsuflat, plictisitor cântat pe toată gama notelor patriotice. Ceea-ce ne interesează sunt vocile de chibzuială rece și cumpănită care se aud. Și în rândul lor de sigur ne va interesa mai întâi un glas ce se ridică aici la noi în țară. Un aspru și nemilos rechizitor dintr'un articol de fond al lui

«Pester Lloyd».

Iată ce scrie:
Toată apa Dunării nu ar fi să spele coaliția de păcatul ce a comis fi... u țara aceasla nenorocită.

Națiunea a fost oprită și smulsă din calea ei de progrese neincetate, de îmbogățire în bunuri materiale și naționale (bine înțeles, ungurești). Influența predominantă a Ungariei în monarhie a fost distrusă. Țara este stoarsă și pustiită ca de-o

năvălire barbară. Toate acestea în scurtul interval de un an. Rezistența pasivă ruinează organizmul statului. Indreptată în contra coroanei, ea lovește și rănește țara. Oricum Coroana o poate suporta mai bine decât țara. Oare a fost bine de a se împinge lucrurile până aici. Nerecunoașterea dizolvării este un joc frivol din partea coaliției. Coaliția a pornit într'un război de cuceriri pe terenul drepturilor constituționale. Aceasta companie este însă prematură. Absolutismul nu poate zduce țării foloase și va trebui să cedeze unei împăcări, a cărei formulă să sperăm că se va găsi cât mai de grabă».

«Neue Freue Presse».

«Mândrul parlament unguresc, glasul căruia și al puternicilor ei ministri adesea a fost auzit în toată Europa, a ajuns atât de jos, încât a fost scos cu forța armată.

Nici la acest act de o însemnătate atât de mare poate fatală, pentru întreaga monarhie, partidele n-au știut să se ridice la înălțimea situației. Păcatul lor național de a da adesea mai multă importanță formei decât fondului și de a căuta și în cele mai mari acte istorice chițibușuri vrednice de nu avocățaluș, de un clântău (Winkeladvokat) a făcut purtarea lor ridicolă în loc de solemnă și cu ocazia dizolvării.

În loc de a da un apel călduros către națiune — ei se joacă de-a ședința. Mulți deputați cari azi sunt aplaudați, vor fi poate mâne blăstâmați ca cioclii constituționalismului. Ei au jertfit pacea și bunăstarea țării urei lor personale. Majoritatea vrea să silască pe coroană de a ceda în astfel de chestii în cari chiar de ar voi, ea nu poate ceda.

In camera austriacă.

În ședința de ieri a parlamentului austriac criza ungurească încă a fost atinsă. Cei mai mulți oratori au condamnat coaliția și politica ei antidinastică.

Singur oratorul socialiștilor, Ellenbogen, a exprimat simpatiile pasionate ale partidului său pentru lupta popoarelor din Ungaria, pentru libertate și independență. Această atitudine a socialiștilor ne miră cu atât mai mult, că se știe dujmănia cu care coaliția combate pe socialiștii din Ungaria. Unde rămâne «solidaritatea proletariatului internațional»? Greșala lui Ellenbogen este însă o greșală de bună credință. El consideră lupta coaliției ca o luptă a tuturor popoarelor și partidelor din Ungaria. Din această premisă greșită se explică și concluzia greșită.

Dimpotrivă deputatul marilor moșieri, Dr. V. Grabmayr, cunoscut ca specialist în chestia descărcării proprietarilor de datorii (Bodenentlastung) socoate că coroana se află în legitimă apărare față cu coaliția. El este partizan al unității armatei. Dacă însă se va constitui armata ungurească națională, ungurii vor purta toată povara cheltuielilor.

Deputatul Gross (liberal) își exprimă indignarea pentru dezideratele coaliției. Noi Germanii, zice oratorul, nu avem nici un motiv de-a ne entuziasma pentru coaliție. Căci dacă ea ajungea la putere, politica ei de sigur ar fi fost antigermană. De sigur, domnii aceștia, zice, ar fi inaugurat cea mai aspră asuprire și împilare a popoarelor nemaghiare, mai ales a germanilor.

Ședința de mâne a camerei.

Partea mai mare a coaliției se știe că continuă a se considera ca deputați, nesocotind actul de dizolvare. Ei susțin că Dieta va trebui să țină mâne ședința convocată eri. Justh, fostul președinte a luat chiar măsurile necesare pentru convocarea acestei «ședințe». Unii dintre «deputați» sunt însă contra acestor păreri. Ei susțin că dizolvarea este legală și calitatea lor de deputați s-a stins. Alții vor să țină ședința de mâne în altă parte, dat fiind că palatul parlamentului este sigilat și păzit de poliție.

Dizolvarea camerei recunoscută de Curie.

Curia a dezbătut astăzi mandatul fostului deputat de Török-Szt-Miklós, Somogyi Aladár. Ea respins petițiunea făcută în contra ei pe motiv că parlamentul a fost disolvat prin actul publicat eri în foaia oficială și toate mandatele de deputați s-au stins.

Deputațiuni.

Astăzi au fost primite de ministrul președinte Fejérváry deputațiunile venite din Lugoj, Bistrița, Jolsva, Brașov și Putnok.

Ministrul președinte a accentuat că are un interes deosebit pentru dezvoltarea economică a țării și va face tot ce-i va sta în putință pentru paralizarea efectelor dăunătoare ale crizei asupra stării economice a țării.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 21 Februarie 1906.

— Concertul de mâne, ce se va da în sala dela «Ipartestület» începe exact la orele 8. Comitetul aranjator roagă pe on. public să poftască a se prezenta așa fel, ca la ora fixată fiecare oaspe să-și ocupe locul.

— Știri personale. Presa maghiară cu privilegiul împrăștierii Dietei a scris câte verzi și uscate, amestecând la un loc pe deputații români fie că-s de ai poporului, fie că-s din partidul lui Tisza, care vrea slăbirea noastră. Să se știe însă: au fost în Budapesta cu acest prilej Dr. T. Mihali, V. Damian, Ioan Russu Șirianu, Dr. N. Comșa, Dr. I. Suciș și Dr. St. C. Pop, apoi sârbul Dr. Musiczky și slovacii Dr. Hodja și Dr. Skicsák.

— Esamenul de calificare preotească pentru candidație la preoție din dieceza Aradană s'a început Luni și s'a sfârșit azi. Au fost declarați de calificați următorii: I. Coroi, Crainic, P. Cipău, V. Faur, S. Filip, M. Grecu, P. Hărduș, D. Hașăș, T. Mihailovici, N. Mihulin, T. Roxin, C. Stefan, T. Vulpe.

— Dieta trecută. Dieta ce s'a sfârșit Luni a avut o viață de un an și două zile. Parlamentul a ținut 42 ședințe, iar Casa magnaților 10. Cei 453 de deputați au primit ca leață sub durata acestui timp 3.584.000 coroane. Prima ședință s'a ținut în 17 Februarie 1905. Dieta a fost propagată în 8 Maiu până la 4 Aprilie. În 17 Iunie s'a prezentat guvernul Fejérváry, apoi s'a amânat Dieta până la 15 Septembrie apoi până la 10 Octomvrie, 19 Decemvrie și în fine până la 19 Februarie, când a fost dizolvată.

— Cum se scrie în foile ungurești? În «Budapesti Hirlap» dela 20 Februarie se scrie în articol de frunte următoarele:

«...ș'acolo un oficer, cu ajutor dela poliție, în zgomot mare, în mijlocul cântecului galeriei și a protestării publicului care se înghesuia în sală a citit decretul de împrăștiare a Dietei».

Tot în acest număr și pe aceeași pagină, dar la foiță, numita foaie scrie:

«Și au venit honvezii. În sala goală, pe tribuna presidială, s'a urcat un colonel subțirel și înalt și a citit»...

«Az Ujság» scrie:

«A venit apoi honvezii. Oficieri cu sabia scoasă îi comanda, venind ceată după ceată. Pe fiecare pușcă era suliță. Și veniau într'una, noui și noui cete. Poate că întreg regimentul».

Când colo era colonelul Fabriczius și patru caporali de honvezi. Au fost destui aceștia și poliția pentru vitejii kossuthiști să grăbească spre casă. Până în capăt au stat numai doi: Russu Șirianu și Nemes Zsiga.

— Noul prefect de poliție al capitalei. Se știe, că Rudnay Béla, fost prefect de poliție, a fost numit comisar regesc pentru capitala Budapesta. În locul său «Magyarország» nsține, că contele Károlyi György, fostul deputat, va fi numit prefect de poliție al capitalei. Mai semnalez, că urmașul lui Lukács György, ministru de instrucție publică va fi probabil directorul institutului Ferencz József din Buda, Demeczky József.

— Pentru nenorocirii din **Ferdinandsberg** au mai contribuit următorii:

Johann Figan, fellwebel	
Metadka	cor. 2. —
Teodor Filipescu, chimist	
Serajevo	» 4.—
Mihail Pantoș, comerciant	
N. Pél	» 1.—
	cor. 7.—
Contribuiri de mai înainte	» 137.76
Laolaltă: Cor.	144.76

— In chestia pădurilor celor șapte județe. O deputațiune a universității săsești a fost zilele trecute la ministrul de interne Kristóffy pentru a-l ruga să dea aprobarea ministerială contractului legat cu societatea, care ia spre exploatare pădurile celor șapte județe. Ministrul a răspuns, că vinderea pădurilor se va putea face numai după ce va fi terminată taxarea lor, lucru încă în curs, dar și atunci, vinderea va fi încuviințată din partea guvernului numai în cazul, dacă starea fundațiunii nu suferă scădere, dacă venitele se întrebunțază conform literelor fundaționale, și dacă vânzarea se face pe cale licitațiunii publice, ear' nu pe sub mână. Scurt, domnul ministru n'a încuviințat contractul legat între reprezentanța universității săsești și societatea de exploatare, despre care de altcun zia-rele din capitală scriu multe rele.

— **Copenhaga în doliu.** Capitala regelui mort al Daniei, este una dintre cele mai plăcute orașe ale Europei. Cu înfățișarea esteroară a cetății vechi și romantice, e în deplină armonie natura plăcut al locuitorilor. Cine s'a plimbat vreodată prin grădinele orașului Copenhaga și acolo s'a putut delecta în veselia femeilor alb îmbrăcate se poate simți ca în paradis. Cum e acum întreg orașul! Bătrânul și bunul rege, a cui chip biând era atât de cunoscut, fără mișcare zace pe catafalc. Adevărata dragoste a poporului s'a răscălmășit în ultima cale. De când a murit regele, întreg orașul e în doliu. Bătrânii în haine cernite. Nu este nici un bătrân de săracă ție, asupra căreia să nu fie arătat drapel negru, iar în galantar portretul regelui. In cele mai multe hoteluri și cafenele muzicele nu mai scot melodii dulci din stăru-nele lor. Dar ca în totdeauna humorul nu lipsește nici acum. Intre anunțurile unei foi de acolo se poate citi: «O fată tânără și elegantă bucuroasă și cumpere haine. Cine ar fi milostivul, care să-mi tindă mână de ajutor!»

— **Latiatuc feleym zumutuchel, mic vogmuc.** Sub citatul acesta suggestiv luat din cel mai vechi manuscris unguresc, Népszava scrie următoarele:

... A sosit. E aici deja. Precupeții politici atâta au tot apărât constituția, până ce au izbutit a aduce beleaua absolutizmului. Atâta au tot sigilat porțile municipiilor, până ce le-a ajuns ceara la deget. Dacă tu pui pecet pe ușa mea, eu pun pe a ta. Parlamentul a fost pecetluit de ceva domn comisar regesc, după ce a lăsat prin un subaltern al său să citească ceva scrisori și cu aceasta s'a tras pervazul peste constituția milenară, împreună cu limba de comandă maghiară ori germană.

Ziua de ieri a dovedit, că întru apărarea constituției e tot așa de slabă armă paragraful, cântecul lui Kossuth, manifestațiile universitare, insigniile de doliu, lacrimile a la Maria-Pócs ale lui Olay, ca și uniforma de locotenent a deputatului Szász József, ori protestul, de care desigur nu se vor speria în Viena domniile cari au trimis pe comisarul regesc. Constituția care și-a înfipt numai la o așa adâncime rădăcinile în pământ, se restoarnă la întâia suflare a scheletelor din mausoleele Vienei. Nu constituția milioanele a fost aceasta, ci a domniilor, a privilegiatilor, a națiunii, acărei, număr începe la voturi. Nu milioanele poporului s'au adunat înaintea parlamentului, ca să-i apere porțile împotriva peceților comisarului regesc, ci numai câțiva tineri entusiaști și naivi, pentru cari este destul un detașament de polițiști.

In chipul acesta a mers ușor. S'a întâmplat, la ce domniile nu s'au așteptat, ceea ce n'au crezut nici în ultima clipă. Au zăgrăvit pe dracul pe părete, și dracul a venit. Polónyi îi pofteste petrecere bună și pleacă la Raguzza. Justi Gyula se refugiază dinainte-i în niște ferbințeli de 39 și 1/2 grade. I-a fost rușine să le facă mai mari și în focul acesta mistuitor, a telegrafiat vesel Cehilor în limba franceză. O grămadă de magnificenți s'au prefăcut în simpli «onorați domni».

In ziare se scriu apoi despre câte-toate. Oficerii de honvezi s'au prosternut în hohote de plâns pe mese, soldații au aclamat murmurând între dinți pe tinerii universitari, cari îi huiduiau, doamnele mărilor lor plângeau și deputații plângeau, tinerii încă plângeau și chiar chafeurii tran-vayelor transpărtătoare au plâns cu lacrimi în ochi, și de toate. În Viena nu se trage nici ia aceasta, atunci într'adevăr e de piatră, și cu buze de ghiță a atins fruntea de ghiță a Hungariei. Ba s'a întâmplat, că domnul baron Haupt-Stummer Leopold și-a amănat pentru timp nepotrivit, balul de casă, și îl va da numai în proximele zile constituționale.

Ei, și de muzica militară ne-au lipsit oropsitorii constituției. Pe vremea asta orchestre de țigani vor cânta frumoasele cântece Kukoricza Jancsi și Gül Baba. Afară de asta, nici cu domniile ofițeri, nu ne mai putem înfrăți în locuri publice. Nu e de mirat, că atâta durere nu poate suportă nici cel mai încarnat curuș.

Numai în edițiile semioficioase mai află nemângăiatul patriot humorul absolutizmului. Acestea scriu cu multă delicateță, că nu e nici un năcaz. Cea-ce se întâmplă este ceva nu se poate mai constituțional și nu se abate cu nici un fir de păr dela tradițiile constituționale. Apoi X. V. a intrat «cu un detașament de polițiști» în Dietă. E adevărat că, afară de artileria din toate soiurile de armă au fost la olaltă cu poliția, vre-o cincisute de inși pentru a apăra persoana locuitorului comisarului regesc de eventuale insulte. Cu un cuvânt nu s'a întâmplat nimic. La noi se poate explica și absolutizmul în legile constituționale, dacă e nevoie.

Poate această mângăiere a avut-o priveghetoarea baritonistă a națiunii, contele Apponyi, când a zis cătră deputații întristați:

Nu plângeți, e doar așa de comică toată afacerea.

Ei, dacă Apponyi, unul dintre leadării națiunii ia așa de ușor absolutizmul, atunci a făcut foarte rău cel ce sub impresiunea comediei, nu și-a cheltuit în liniște prânzul. Pentru una ca aceasta e păcat ca cuiva să i-se răciască supă, ori să-și strice stomacul. Fi-va încă muzică militară, înfrățire cu oficerii și alegeri de ablegați și atunci iar va fi fericit maghiarul.

— **Cununie.** Ni-s'anunță cununia domnișoarei *Elena Borza* cu dl *George Bria*, care s'a celebrat ieri în biserica din Camna.

Felicitări!

— **Logodnă.** Dșoara *Elena Foița* din Băntania și dl *Ioan Ianciu* învățator în Almaș, logodiți. Felicitări!

— **In atențiunea miresei!** Trusouri de mult gust, recomandă în diferite prețuri firma cu prânzări rufării *Heim I. Mad*, piața Libertății 20 (contelui Nádasy).

— **Bărbat otrăvit.** Din Tiszakálmánfalva se scrie: Un lucrător cu numele *Arva István*, după mâncare s'a simțit rău. A consultat medicul, dar în ziua următoare simțindu-se mai bine, n'a luat medicinile prescrise. A treia zi devenise de tot bolnav, a chemat doi medici, cari au constatat, că e otrăvit. Bănuia pe soția bărbatului, care a și fost deținută. Bărbatului i-s'a dat medicini tari, dar n'au folosit, în ziua următoare a murit.

DIPLAȘUL.

De F. Anstey.

I.

Conzulul Duiliu, după strălucita învingere ce a secerat-o lângă Mylae, contra flotei carthaginenne întră cu triumf în Roma. Și în clipita aceea ar fi fost el cel mai fericit muritor, dacă nu era în așa situațiune incomodă. Dar carul triumfal, în care afară de el mai erau neamurile și prietenii l'a scuturat înfricoșat. Cununa de lauri i-a picat de pe cap și îi gâdala nasul; fiindcă cu o mână își ținea arma; iar cu cealaltă se cățără tare de grădeaua carului, ca să nu cază din el. Toate astea însă fu silit să le suferă în liniște.

Cinci orchestre jucau în onoarea lui și el încă auzea în amețala lui triumfală, că prietenilor lui li-se părea prea mic numărul celor ce sărbătoriau și prea mică însuflețirea.

Inaintea «Porții triumfale» îl așteptă pe Duiliu senatul și oratorul festiv i-a comunicat că, ca recunoștință a meritelor lui extraordinare, ori ce dorință, ori ce poftă îi împlinește astăzi.

Pe Duiliu l'a pătruns această mare însuflețire; dar în confuzia lui deocamdată nu i-a picat nimic în minte, ceea ce ar fi putut pofti dela nobilul senat; fiindcă se ceară bani îi era rușine; ba încă nici n'avea curagiul să ceară mai mult decât triumful de astăzi.

Mulțami pentru sărbătorire și spuse că toată pofta îi este să-i dea un diplaș, a cărui unica ocupațiune să-i fie, a-l însoți în tot locul și a rămâne cu el.

Această modestă pretențiune a surprins foarte pe senat; dar fără nici o vorbă i-a implinit-o.

II.

Seara s'a dat banchet în onoarea lui Duiliu și cu toate că vechii Romani, precum știm, la festivități beau numai vin amestecat cu apă, totuși Duiliu foarte cu greu a ajuns acasă. Diplașul l'a culcat în pat și pe lângă cele mai plăcute cântece l'a adormit.

In ziua următoare, și d'aci încolo, ori unde mergea, ori pe unde umblă ducea diplașul cu sine. Dacă mergea în vizită, atunci diplașul așteptă în antișambră; până când în sfârșit urându-l toți pentru acest oaspe neplăcut cu «nu sunt acasă» îl aruncau de pe grumazul lor.

Dacă mergea la biserică, la sfânta slujbă, diplașul cu el; acolo acompania cu instrumentul său micul cor; iar în teatru numai atunci își luă Duiliu logie, dacă directorul lăsa pe diplaș între coriști și îi permitea ca în pauză cel puțin odată să zică singur din fluer. Când conzulul se preumbla pe dinaintea forului, diplașul îl urmă și trăgea cele mai frumoase marșuri. Vechii Romani, cari aveau puțin simț cătră umor, mai în urmă, au luat în ris și în batjocură acest lucru.

Dar mai de ris ținea aceasta tatăl conzulului, care ca Roman veritabil, disprețuia beutura, vanitatea, muzica și arta frumoasă.

Urăse pe diplaș, care toată ziua își făcea manevrele prin curte, și era amețit d'atâta fluerătură. Cât ce auzea fluerul, sărea la fereastră, mărunțurile și le arunca în capul muzicantului; care însă cu desteritate le băgă în buzunar, vânzându-le mai pe urmă.

Bătrânul bucuros ar fi rupt în bucăți instrumentul dar diplașul nu-l lăsa din mână, nici chiar la mâncare. Se gândea bătrânul și la aceea să-l

îmbete ca să nu fie în stare să fluere; dar nu i-a succes planul, fiindcă diplașul era președintele ligei anti-alcooliste.

Bătrânul acum își bătă feciorul și-l amenință că-l va vinde de sclav. Duiliu s'a amărât și vrea să se scape de muzicantul neplăcut. Direct și pe față nu cuteză să-i spună; dar i-a dat să înțeleagă că nu-i lipsă să-l urmeze continuu; destul dacă cu ocaziunea festivităților își arată măiestria. Dar diplașul răspunse că zău, el se simte fericit că poate însoți un așa erou și că dacă și noaptea și ziua ar zice în fluier nu s'ar osteni. Și de oare-ce el reprezintă onoarea republicei, dacă nu l'ar însoți ar comite necuviință.

Pe Duiliu l'a pătruns aceasta declarațiune și, diplașul și mai departe rămasă soțul său credincios.

In viața lui nepăsată luminea o rază strălucitoare, dragostea. Duiliu era amoretat. Dar și acum îl ajunse nemeza muziceii. Dacă își schiță mereu pasiunea și adevărata iubire înaintea lui, fără de veste, ca fulgerul din senin, răsună glasul fluerului și atunci pasiunea și amorul se stămpărau.

In sfârșit așa își ajută situațiunea neplăcută, că amorul declarat prin muzicant, — *Claudia* l'a acceptat. Fluierul era foarte acomodată, ca să suplinească așa numitele intervaluri.

Conzulul se căsătorii și fiindcă *Claudia* știa foarte bine jucă pe tibie, în companie cu diplașul aranjanu concerte, cari ar fi câștigat lui Duiliu mare desfătare, dacă cumva ar fi avut simț muzical cât de puțin.

Dar așa, bagă el de samă că diplașul e tiner elegant și oprî concertele. Și armonia fericită dintre bărbat și muere încetă.

Avis!

Deschiderea unui restaurant nou!

Restaurant și bererie populară

Lukács Sándor

ARAD. — Piața Libertății — No. 11.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în urma praxeii de mai mulți ani câștigată în

fosta localitate **HARTMANN**

cu aranjament de tot nou, corespunzătoare pretențiilor de azi în 20 Decembrie c. am deschis sub titlul sus numit un frumos

Restaurant și bererie populară.

Zonă-dejun cu un pocal de bere 18 cr.

Zonă-cină cu un pocal de bere 20 cr.

Prima calitate bere de Kőbánya. Pocal 8 cr. Halbă 12 cr.

În fiecare zi bere proaspătă. Musică permanentă. Serviciul cel mai atent.

Cerând sprijinul on. public la noua mea întreprindere sunt cu deosebită stimă

Lukács Sándor

restaurator.

Prețurile mâncărilor cu 20 procente mai ieftine ca oră și unde.

Se primesc abonamente lunare.

Admirabila Bucătărie ungurească și vinuri edibile minime.

RESTAURANTUL TÓTH ENDRE

Am onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de mine și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

0 0 0 Seară de seară muzica cea mai bună dilectează pe oaspeții mei. 0 0 0

Serviciu prompt, curat și conștientos. 0 0 0 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Tóth Endre

restaurator.

Serviciu prompt și conștientos!

Unde se adună Românii?

La hotel „Palatin“

care e aranjat din nou în modul cel mai modern, cu odăi curate, foarte elegante și foarte ieftine.

Unde e locul de întâlnire al inteligenței române în deosebi?

În restaurantul hotelului „Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți căpăta bere veritabilă de — Schwechat?

În restaurantul „Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți afla, în Arad, cele mai bune vinuri și beuturi?

În restaurantul o o o o o o o o „La Palatin“

Unde poți căpăta, în Arad, cele mai bine gătite mâncări?

Tot la „Palatin“, la restaurantul lui Ignatie Pașca!

Și tot acolo, în fie-care Sâmbătă, se capătă cîrnați proaspeți și carne de porc. Abonamente se fac cu prețuri din cele mai convenabile.

Serviciu prompt și conștientos!

Fabrica de motoare din Dresda, soc. an.

(mai înainte HILLE), filiala:

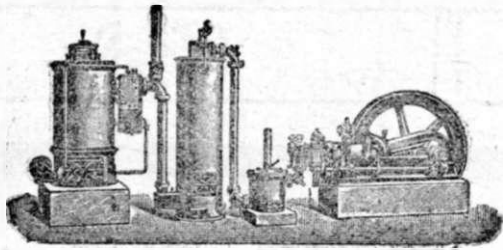
GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 41. sz.

TELEFON 12—91.

Motoare cu benzină, motoare cu gaz, motoare cu oleu brut, motoare cu spirt, motoare cu acetilen, Locomobile cu benzină pentru treierat. Motrare cu pompe de gaz (generatori) mașini de putere foarte moderne și foarte perfecte, dovedite ca cele mai ieftine și mai convenabile pentru mînat.

6 medalii de stat.
74 distincții.
100.000 motoare livrate spre mulțumirea generală.

Motorul din Dresda e cel mai admirabil fabricat. Construcție dovedită de perfectă. — Pregătit din cel mai bun și mai solid material.

Trainic! Intrebuințat ori câți ani nu are lipsă de reparat. Pentru mînat e foarte bun. Manevrarea foarte simplă. Cheltuielile de transmisiune sunt relativ foarte mici.

Motoarele din Dresda se pot vedea la diferite întreprinderi industriale și în fabricile economice ale morilor: mori, țigări, lemnării, ferăstraie, stabilimente de seos apă, camere de nutreț, lăptării treierat ș. m. d. pe la diferite alte întreprinderi economice.

Se livrează întregi aranjamente de ateliere.

Deslușiri și preliminare de cheltuieli se dau bucuros.

Garanta foarte mare! - Favorabile condiții de plată!

Prăvălia de delicatose, băcănie,
vin, ceai, șampanie, rum, ape
minerale și sălbătăciuni - a lui

Dürr Gusztáv

ARAD — vis-à-vis cu
Casa orașului.
N-ru de telefon 118.

**Își recomandă cele mai
proaspete delicatose cu pre-
turile cele mai ieftine și ser-
viciul cel mai curat.**

Curmale detot felul și Prune de compot.
Struguri proaspeți de Malaga.
Smochine de Sultan și Smyrna și Fructe
candirate.
Migdale de dessert cu coaje de hârtie.
Prăjituri proaspete de ceai.
Pești marinați și în pai. HERINGI proas-
pete de Marea Ostică. SARDINE de tot felul.

CAȘURI de Ementhal, Groi, Gorgon-
zola, Strachino, Imperial și multe alte.

CĂRNĂRII
CONSERVE — — LEGUME
Rumurile cele mai excelente.

Mare asortiment în Ceai de China și Rusia.
Magazin de vinuri de șampanie de Hubert
„GENTRY-CLUB“
Casină, Törley și a renumitelor șampanii
franceze Mumm Reims.

Cele mai bune calități cu comandă directă de
CAFEA

de Jamaica, Cuba, Ceylon, Iava-
aur și Mocca.

Excelentă Cafea prăjită de PALERMO
care la gust și aromă e fără pereche, în pachete
originale de câte 1/2 kgr. 2 cor. și 20 fl.

Asortiment colosal de bogat în tot
felul de

zaharicale diferite

aranjate
în cutii de lux, și — măsurate.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

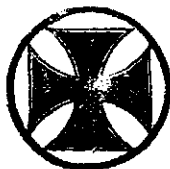
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă
și folosește contra durerilor de
cap, urechi și dinți, migrene,
neuralgie, împedecarea circula-
ției sângelui, anemie, ame-
țeli, ticătuiri de urache, bătăie
de inimă, sgârșituri de inimă,
astma, anxul greu, sgârșituri de sto-
mac, lipsa poftei de mâncare, răceală
la mâini și picioare, slăbirea peste tot,
reuma, și cîșagă închisă, năduș în pie-
tă, influenza, incormă, epilepsia, circula-

ția neregulată a sîngelui și con-
tra multor altor boale, ca și la
tractare normală a medicului
se vindecă prin electricitate.
Înscăparea acestui aparat este,
că vindecă nu numai din timp
în timp, ci introduce constant
în corpul omenesc binefăcătorul cu-
rent, când pe deoparte vindecă
cu succes boalele afîtoare, ca și
pe de altă parte e cel mai bun
leac contra icăbinăviriilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărilor, că acest aparat
vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află stăruind încercări din toate părțile lumii
cari pretuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste
atențiate. Pacientul, care iz de-curs de 45 zile nu se va vindeca prin apa-
ratul meu, plătesc banii înapoi.

Unde ori-ee încercarea s'a constatat zădărnice, rog a proba aparatul
meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu
poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în
Austro-Ungaria a fost oficioș oprit fiind nefolcitor, pe când aparatul meu
electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut,
apreciat și respăndit.

Chiar și iefinătatea extraordinară a crucei mele electro-magne-
tice e recomandă cu întetire.

206

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folcșibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folcșibil numai la copit și la femei de consti-
tuție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țeară
și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Berger Gyula

— farmacia
„la Sta Eli-
sabeta“ —
— ARAD.

Recomandă mult căutatele sale preparate:

Săpunul spermatic „Sf. Elisabeta“ cu efect sigur asupra pielii, pre-
cum și contra pișturilor ca mijloc
de înfrumșetare și reconstruirea pielii: — — o bucată mare 60 fleri.

Pudră „Sf. Elisabeta“ (roza) articol admirabil pentru menținerea fru-
museții, de tot inofensiv. Se poate căpăta
în culoare albă, roză și crem: — — — o cutie 90 fleri.

Apa de dinți „Sf. Elisabeta“ recomandabil în special celor cu dinții
răi. Rumenește gura, întărește gingiile,
sisteează durerea de dinți și oprește stricarea dinților: — un flacon 90 fl.

Apă de iorgovan pentru frumusețe „Sf. Elisabeta“ Articol foarte iubit
de dame. Se poate
căpăta în culoare albă și roșie. — Un flacon mic 1 cor., unu mare 2 cor.

Leac contra reumei și răcelei „Sf. Elisabeta“ Leac cu efect sigur con-
tra reumei, răcelei, ischias,
deasemenea contra durerii de cap, câteva fricțiuni ajung, pentru ca și cea
mai mare durere să înceteze. Un flacon mic 1 cor., un flacon mare 2 cor.

Spirit pentru păr „Sf. Elisabeta“ Sisteează căderea părului și formarea
de mătreață o împiedecă radical. —
Prețul: — — — o sticlă mică 1 cor., o sticlă mare 2 cor.

Alifie pentru păr. Promovează creșterea părului și îl face foarte un-
dulos. — Un flacon mic 1 cor., unu mare 2 cor.

Ceai minunat pentru pept „Sf. Elisabeta“ contra tusei, troahnei, fri-
gurilor de stomac și bo-
lelor de gât. — — — — — o cutie 30 fleri.

Eter pentru băătăuri. Delătură în scurtă vreme fără durere ori-ee
bătucire a pielii, ori băătăuri. O sticlă e de
ajuns pentru delăturarea celor mai mari băătăuri. — — o sticlă 70 fleri.

Apoi, tot felul de aromatice, specialități din țară
și străinătate, medicamente pentru animale, pen-
tru porci, vite și galițe.

Pentru vinderea
în comisiune a

Mareluî magazin de asortimente de sticlă

de porcelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de mase
și candelabre, oglinzi, obiecte de argint, alpaca și nickel, deeoruri pentru
odăi și mese, acomodate pentru aranjamente casnice, începând dela calitatea
cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămănător de convenabile.

Toate acestea, se vînd pe prețuri foarte
moderate — în prăvălia mea, situată pe

Szabadság-tér 21.

■ Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie. ■

Cu stimă: **Klohs Adolf.**

Farmacia „la Sta Troiță“

NĂGELE ANTAL

TIMIȘOARA, Gyárváros, Főutca nr. 44.

Crema „Helén“

 pentru față și mâni.

Inlătură pisruile, petele de ficat și tot felul de necurătenii de piele.
Se folosește seara nainte de culcare.

1 borcan mare — — **1 coronă**
1 borcan (de probă) — — **60 fleri**
1 săpun — — **80 fleri**
1 cutie pudră „Helén“ — — **1 cor.**
1 sticlă apă de sărat — — **1 cor.**

Sirupul carpatian pentru pept al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuințează cu succes de 30 de ani, e admirabil medicament contra tusei și asudărei de noapte.

Promovează pofta de mâncare, nutrirea și mistuirea; întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot folosi fiindcă are deosebită influență asupra singelui și formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

Se poate căpăta numai la spițăria lui

Barcsay Károly

■ Szeged, Széchenyi-tér 12. ■

Frații Kriser

TIMIȘOARA

URI-uteza nr. 6. — — Telefon nr. 765.

Intreprindere de iluminare cu acetylen.

Puteri de specialitate — bărbați evalificați.

Magazinul fabricii Landeck Carbid Ungaria de sud.

Efectuește ori-ce lucruri ce se țin de bransa aceasta, precum :

●● scälzi și apaducte ●●

in modul cel mai prompt,
pe lângă prețuri moderate.

Magazin stabil in forma constătătoare din acetylen,
ca sticle, candelabre, flacări, etc.

Tot felul de mașini economice, ca:

TRIUMPH III,

mașină de sămănat cu dinți cu păreche sau fără păreche.

Se caută vinzătorii!

Cel mai bun loc de cumpărat

TEA rusească

veritabilă

de China și Caravan în pachete originale măsurate.

Rum Jamaica

diferite soiuri veritabile

în sticle proprii se pot găsi

la drogueria și parfumeria lui

Vojtek és Weisz

ARAD

Mare magazin de articole de mașinării economice.

Cel mai căutat, mai mare și mai ieftin magazin de mașini din provincă.

Economii și proprietarii de vii pot face mari cruțări, dacă se vor prevedea cu mașini economice, viticole, de cules, de pivnițarie, din foarte bogatul asortiment al lui

Gyenge Ferencz

A R A D

PIAȚA BOROS BÉNI Nr. 15.

(Casa Dengl)

Mare magazin de Mașinării

unde se pot căpăta cele mai renumite fabricate probate și adoptate în toate ținuturile patriei ca cele mai excelente: **Loermotive de vapor și triere, pluguri de oțel sistem Sack, grăpi** pentru cultivarea solului, mașini de sămănat la șir și împrăștiitoare, greble, alegătoare de neghină, site pentru alegerea grâului, sfărâmatoare de cucuruz, tăietoare de napă, cântare. Uleiuri de mașini, oliv de prima calitate, pentru triere, motoare și automobile. Valvolină. Unsoari diferite, saci de bucate și ponevi, curele și alte recvisite. Stropitori de vii, zdrobitoare și prese de struguri. Instalațiuni de mori și tot soiul de articole economice se pot căpăta cu o o o prețurile cele mai ieftine. o o o

GYENGE FERENCZ

Magazin de mașini economice, — Piața Boros Béni 15
(Casa Dengl)

Cele mai bune condițiuni de a plăti în rate.

Singurul mare magazin de mașini economice și de uleiuri pentru mașini.

■ In atenția celor ce zidesc case! ■

Teodor Cioban zidar diplomat și
architect, - ARAD,
Deák Ferencz-utca 34.

Cu onoare încunoștiințez pe onor. public, că

in branșa arhitectonică

execut tot felul de întreprinderi de transformări de zidiri vechi, repararea de biserici române și școli, precum și zidirea lor.

Cu planuri și bugete servesc gratuit. Comande primesc atât în loc cât și în provincie. Prețurile-s foarte moderate.

Cu stimă

Teodor Cioban.

Important!

Pentru Dame și Domni

articole de precauțiune din gumi francezesc și american, se poate căpăta bucata cu 40 fil.

6 bucăți cu 2 coroane.

Bureți parisieni se capătă cu 70 fil. bucata

în apoteca lui

Földes Kelemen

ARAD.

**Recomandabila Tipogra-
fie „TRIBUNA“ atât ca
execuție cât și ca prețuri.**

Femeia deținută a mărturisit în sfârșit, că ea l'a otrăvit, căci neîubindu-l a voit să scape de el cât mai curând, deși era măritată numai de nouă luni.

— **Takács Zoltan grațiat.** Dr. Takács Zoltan, care înainte de aceasta cu cinci ani a fost pedepsit de tribunalul din Budapesta la 7 ani închisoare, va fi grațiat, deoarece în decursul împlinirii osândeii lui de până acum s'a purtat foarte liniștit.

— **Grevă uriașă în America.** Am amintit că lucrătorii din Indianopolis se pregătesc a pune la cale o grevă uriașă. Neputându-se face înțelegeri între stăpâni și ei acum în întreg orașul domnește mare neliniște, căci lucrătorii vor începe greva chiar în mijlocul lucrului va întrece pe cea din 1892, și cea din 1902. Acum e vorba că lucrătorii dela toate fabricile au organizație, ce dispune de trei milioane dolari și pe luna lui Aprilie suma aceasta va fi îndoit de mare. Muncitorii sunt foarte năcăjiți ce ușor se explică căci e vorba de familiile alor șese sute mii de lucrători.

— **Cutrămur de pământ.** În India sudică a fost zilele trecute cutrămur de pământ, de care nu s'a mai pomenit dela 1902. Casele s'au clătinat, lucrătorii și-au părăsit locuințele și-au fugit la câmp. La multe case pereții s'au despiciat, comunicație nu se poate face.

— **Chelner bogat.** În New York s'a retras în penzie chelnerul Charles Millek, care a ajuns abea etatea de treizeci ani, dar are o avere de jumătate milion. El a fost chelner în mai multe hoteluri, mai pe urmă în hotelul Astor-Honse. Avera și-a câștigat-o mai toată din bacșișuri, căci plata nu i-se urcă la lună la mai mult ca o sută cinci zeci coroane. Avea o memvrie foarte bună. Dacă pe cineva l-a văzut odată la doua vedere îl recunoaștea și-i știă toate obiceiurile. Pe toți i-a știut servi pe placul lor, aceasta l-a făcut să-și poată câștiga colosală avere.

— **Cadavrul unei călugărițe.** Poliția din capitală a fost avizată telegrafice, că în 11 Februarie au prins pescarii un cadavru la Dunavecse, dar încă nu s'a putut constata, cine poate fi mortul. Posibil, că în Pesta a sărit în Dunăre. O femeie cam la treizeci ani, în haine de călugăriță. Pe șurță era pus monogramul S. M. Părul negru tuns scurt. Poliția face cercetare.

— **Expediție măcelărită.** Dintr'o colonie germană din Africa sosește vestea, că o trupă de negrii, au intrat în colonia Langenburg și au măcelărit pe căpitanul Wiese și întreaga lui trupă. Tot odată să telegrafează, că dacă Ger-

mania nu va trimite cât mai curând trupe acolo, atunci întreg ținutul de Nord a locului Nizza va fi mistuit de flacări.

— **De ce îmbătrânesc femeile?** Un medic englez a ajuns la convingerea, că nici femeia nu îmbătrânește înainte de timpul sosit, numai din propria ei vină și nebagare de samă. O femeie frumoasă, își ajunge culmea frumuseții, la etatea de treizeci ani, căci frumuseța copilăriei nu se poate conzidera, decât de presemnele plăcute aleunei pompe ce va să fie. Dacă deci trăsăturile fine ale unei femei se schimbă înainte de vreme, atunci vina e numai în chipul de trai al ei. Lipsa de mișcare, viața monotona, munca puțină și neglijarea esteriorului sunt cauzele priacipale. Femeea trebuie să grijească mult și de starea sufletească.

Dintre toate trăsăturile tîne ale omului sunt de o durată mai lungă, privirea ochilor blânzi și plini de bunătațe. După părerea medicului englez, că cineva să-și păstreze frumuseța se recere și voința tare, dar cred că aceasta nu-i de ajuns, trebuie și fericire.

— **Curaj!** Înainte de ce Nyiri ar fi îndeplinit porunca de a împrăștiă Dieta la caz de lipsă, se întâlnise cu un deputat care-i zise:

— Bagă de samă, că eu am să te porcăiesc când intri în casa țării, dar să nu te superi căci nu o fac din răutate, sau că așa aș simți, ci pentru ochii lumii.

Nyiri îi răspunde. Inzădar mi-o spuni; ce-i poruncă îi poruncă și eu am să te dețin.

— Atunci știi ce? — continuă — deputatul — nu intră cu miliția, căci vom eși noi și de voie bună.

Curaj, nu-i vorbă!

— **Sfârșitul lumii.** Sub sfârșitul lumii înțelegem nimicirea pământului. Înainte de nimicire va încetă vegetațiunea, ce se va produce în urma dispărării apei și a cerului. Aerul va fi atras de o putere afară din lume. Aceasta se va întâmpla sub influența vre unei planete.

Fiecare corp cereșc împreunat cu un element ce conține foc, poate strica întocmirea firească a tuturor celorlalte corpuri, căci atunci planetele s'ar ciocni unele cu altele, chiar și cu soarele. E lucru cunoscut, că în mijlocul pământului se mistue multă apă, ce se cristalizează. Soarele poate să-și piarză căldura. Catastrofa cea mai mare ar fi atunci când pământul ar cădea în soare.

Aceasta nu e imposibilitate. Invărtirea pământului e ajutată și de puterea planetelor și stelelor. Se poate întâmpla și cazul, ca corpurile solide să se descompună în părțile din care s'au for-

Credeau că acest sfârșit tragic să poate însuși extazului în care căzuse; că doară dela familie s'a depărtat între împrejurări regulate.

Avera și-a testat-o instituțiunilor de binefaceri din Carthage; iară soției și soacrei sale, ca suvenir plăcut li-a lăsat câte un diplăș.

Trad. de: Ioan Cloambeș.

MASIME și CUGETĂRI.

Nu e treaba ta să cercetezi ființa Domnului; cercetează ființele pe cari le-a creat.

Hückert.

Cugetări mari și inimă curată, acestea trebuie să le cerem dela Domnul.

Goethe.

Dulceața soacrelor este laba pisicii, străngeți-o puțin și-i veți simți ghiarele.

Când soacra te mângăe, te zgărie.

Cea mai mare parte din greșelile și nenorocirile noastre, vin de acolo că învățăm prea târziu a ne cunoaște pe noi înșine.

H A Z.

Inimă bună...

A: Ce vremuri rele am ajuns, câți oameni mai sufăr de foame!

B: Ce ne pasă? Batăr noi amândoi să nu suferim.

A: Eu nu cer dela Dumnezeu nici atâta. Mă îndestulesc și cu mai puțin: mă mulțumesc, dacă nu sufăr eu..

mat. De când lumea era numai un amestec nedeslușit, de atunci elementele din ea se tot condensează și astfel s'au format cu vremea corpurile cu cele mai mari greutatea cum e d. e. radium. Corpurile acestea însă se pot descompune și cu vremea iarăși din întreaga lumea să se facă numai un caos, ca la început.

— **Fluidul Universal.** Cel mai nou esenț pentru alinarea durerilor și frecarea corpului e *Fluidul Universal*, (esenț din flori miroșitoare). Se folosește la junghiuri, reumatism, la dureri de oase, de dinți și de cap, acest esenț e recomandat de toți medicii, reînnoește și întărește atât mușchii, cât și nervile obosite.

Prețul unei sticle de un deci e 1 cor. 50 fileri, dacă procurăm 3 sticle speșele de postă nu se socotesc. 1 sticlă mică de probă costă 40 fil., 6 sticle mici constau 3 cor., iar 12 sticle constau 5 cor. Speșele de postă nu se socotesc.

Sticle de cele mici, de probă, pe lângă trimiterea unei mărci de 20 fil. fără speșe, la învoire trimite unicul pregăitor de «Fluid Universal». Apothea lui *Coloman Skribanek*, la crucea roșie. În strada Holló și în colțul străzii Hunyadi.

— **S-a deschis** prăvălia de coloniale a lui Rudolf Baumann Arad, Piața Tököly în colțul străzii Lázár Vilmos. Un isvor bun de cumpărare recunoscut pentru fructele proaspete de tot felul, apoi vin, tea și rum.

Cerând sprijinul marelui publ. rămân cu deosebită stimă: *Baumann Rudolf*.

CONCERTE, PETRECERI.

Convenire socială se va ține din incidentul adunării generale a «Lucafărului» la 22 Febr. st. n., în sala de dans a hotelului «Baross» din Verșeș, pe lângă producțiuni declamatorice-muzicale cu concursul virtuosului pe mandolină «Simicel». Scopul filantropic: înființându capela gr. or. română din Vârșeș. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită. Intrarea de persoană 1 cor. începutul la 8 ore seara. Programul se va împărți seara la casă. După programă urmează dans.

Comitetul.

Invitare la producțiunea ce o va aranja corul de curând înființatei «Reuniuni de ceteră și cântări din Straja» (Temes-Strázsa) la 12/25 Febr. a. c. în localitățile ospătăriei domnului Nicolae Turturea.

Poporul român din Pianul-superior a avut în sara de 8/21 Ianuarie a. c. o sară plăcută prin producțiunea dată în școala gr-or din partea tinerimei școlare de aici sub conducerea și la stăruința harnicilor învățători.

Ca participant la aceasta petrecere, nu pot decât să mulțămim zeloșilor învățători pentru că și-au dat silința să reușească bine petrecerea populară, care a fost cea mai succasă, dintre toate producțiunile de până acum prestare în aceasta comună. Programul a fost bine ales, la înțelesul poporului, și bineșor executat. Cântări în cor cu copii de școală, diferite dialoguri, predate din partea școlărilor, cari toate a fost răsplătite cu multe aplause din partea publicului. Poezia «Rugămintea din urmă» de G. Coșbuc, declamată cu mult succes de dl inv. G. Albu.

În fine ultimul punct: piasa teatrală «Vecinătatea periculoasă» de Trocaru, predată iarăși foarte bine de domniile învățători și 2 fete de țărani.

Petrecerea cu joc urmată după producțiune a decurs în cea mai bună ordine și cu vie animație până în revărsatul zilei. Rezultatul material d'asemeni mulțumitor: s'au încasat peste 144 coroane. Venitul e destinat pentru înmulțirea fondului școlar din Pianul-superior.

participantul.

Mulțumite publice.

Cu ocașiunea petrecerei populare aranjată în 11 Februarie st. n. a. c. de tinerimea din Bucium-Sat, cu scop filantropic, au contribuit următorii: Dl Dr. St. Banfi, medic cerc. 2 cor.; dl Vasilie Macaveiu, cassar com. 3 cor.; dl Ioan Micu' inv. 2 cor.; dl George Chendi 2 cor. toți B-Siașa. Iuonuțiu Danciu, 2 cor.; Moisi Danciu, Viluțiu Danciu, Simeon Danciu, Ioan Zurca, George Danciu, Nicolae Nicula, Ioan Danciu, Nicolae

Cu societatea nu conveni; prietenii îl părăsiră. — Nici nu poți vorbi cu el — ziceau — tot în urechi ne suflă diplașul.

Duliu încă l'a urât și într'o zi îl duse departe în o pădure părăsită.

Pe când diplașul scotea din fluer tonuri ce te rădicau în cer, fără de veste îl atacă...

III.

Era singur în pădure... Oare unde, într'o tufă era fluerul rupt în bucăți și lângă el zăcea o massă fără viață.

Conzulul se întoarse acasă și așteptă ca fapta lui să iasă la iveală. Era foarte agitat. Cine știe ce putere va avea această veste asupra senatului și cum o va răzbuună? Numai aceea îl mângăia: senatul îl poate judecă la moarte; dar, de diplaș s'a scăpat pe veci! Mai că jucă de bucurie. Dar peste puțin îi trecu voia bună. Odeputațiune a lictorilor îl căută cu o scrisoare sigilată. Cu mâna tremurândă o desfăcu. Senatul adevăc își exprimă condolența față de dispărerea neașteptată a diplașului. Când era cătră sfârșitul scrisorii, în mânia lui se trânti la pământ se trăgea de păr. Scrisoarea se sfârșiă adevăc cu aceea că senatul având în vedere virtuțile militare ale eroului conzul, din nou orânduiește lângă el doi diplași și speră că succesorii mai bine îi vor preamări gloria decât antecesorul lor!

IV.

Duliu s'a retras în odaia sa și și-a pregătit testamentul. A doua zi când, spărgând ușa, intrară în odaie, el zăcea mort cu suris pe buze. În Roma nime n'a înțeles însămnătatea acelu suris.

Danciu, toți din B.-Isbita, câte 1 cor.; George Cosma, Ioan Cosma, Nic. Cosma, Nic. Cosma, Sandru Cosma toți din B.-Poeni câte 1 cor.; George Danciu, Alexandru Danciu, Ioan Bretian, toți B.-Cerbu câte 1 cor.; George Crișan, B. Muntar 1 cor.; Alex. Danciu, preot, N. Gergelu, inv. câte 2 cor.; Traian Danciu, com., Dumitru David, Todor Visa, George Dina, Ioan Zurca, Romulus Grița, Moisi Costinas, Ioan Toma, Nicolae Birău, Dumitru Crișan. câte 2 cor.; Ilie Armeana, Alex. Trifa, George Bucureștean, G. Tomus lui Sim, Nic. Oanea, Dum. Toma, George Tomusiu lui Ioan, Vasile Armeana, Ioan Bogdan, Lia Macaveiu, Ioan Anca, Nicol. Crișan, Ioan Dina, Ioan Prația, George Vădan, Maria Macaveiu, Simeon Bodea, Laura Tomusiu, Ioan Tomus lui Gabos, toți câte 1 cor.; Armeana Petru, 60 fil.; Maria Zurca 60, Nic. Prația 60 fil. Cari nu au participat la petrecere George Toma, Iuonuțiu Zurca, Moise Dogariu, Dumitru Bodea, George Tomuş, sen., fiecare câte 1 cor. toți din Bucium-Sat. Tuturor acestor binefăcători în numele tinereții le exprim mulțumită, totodată notific ca suma totală a încasării a fost 77 fil. 80 fil. din care sumă subtrăgându-se speșele de 37 cor. restul de 40 cor. 80 fil s'a depus spre fructificare la banca «Detunata» cu scop ca la timpul său să fie întrebuințați pentru înfrumșetarea sfetei noastre biserica gr.-or. din loc. *Traian Danciu*, comerciant.

Cu ocaziunea petrecerii arangiată de tinerețea comerciantă și meseriașă din Șiria a binevoit a suprasolvi următorii p. t. domni:

Dr. Stefan C. Pop, 20 cor.; Dr. Nicolae Oncu, 2 cor.; Mihail Lucața, 2 cor.; Dr. G. Venter, 180 cor.; Sofia Popovici, 1 cor.; R. Măeruşan, 2 cor.; Teodor Lăzărescu și soția, 2 cor.; Ioan Bogdan, 120 cor.; Dimitrie Grec, 2 cor.; T. Becan, 80 fil.; Nicolae Șchauer, 80 fil.; Teodor Cherechean, 40 fil.; Ioan Lazar, 1 cor.; Nicolae Dima, 1 cor.; Mihai Grec, 2 cor.; Andrian Ioanovici, 80 fil.; Petru Suci, 80 fil.; Vasile Huiu, 80 fil.; Ștefan Huiu, 80 fil.; Savu Cojan, 1 cor.; Nicolae Grec, 2 cor.; Iustin Raț, 2 cor.; Dimitrie Popovici, 2 cor.; Ioan Secheșan, 2 cor.; George Cismaș, 2 cor.; Moise Mihai, 2 cor.; Petru Borlea, 2 cor.; Mihai Margea, 2 cor.; Teodor Vidac, 2 cor.; Ioan Răsman, 2 cor.; Ioan Boțco, 2 cor. Pentru numitele suprasolviri se aduce din partea comitetului arangiator cele mai sincere mulțumiri.

Dimitrie Popovici,
cassar.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut *Căldarul „Poporul Român”* po anul 1906 și se află spre vânzare la Administrația „Tribunei” în Arad. Prețul 40 fil., plus port 10 fileră.

A apărut *Revista Industrială*, Nr. 12 pe 1. Decembrie 1905, cu următorul cuprins:

Intemeietorii industriei franceze Rihard Lenoar; Hotărârile congresului internațional de căi ferate din Washington. Șinele pentru căi pe cari trenurile circulă cu mare iuteală. Beton armat; Invățământul industriei. Răspunsuri la chestionarul ministerului instrucției publice; Motori hidraulici. Roți și turbine; Mecanica aplicată. Noțiuni de calcul grafic, adunarea, scăderea, înmulțirea și împărțirea liniilor; Proceduri și rețete utile, spre a face stofele neinflamabile; Invențiuni. Balonul dirigeabil Zeppelin. Tabla de materiile publicate de revistă în anul 1905.

Economie.

Arad, 21 Febr.

Dizolvarea reuniunilor economice comitateneze. Se știe că așa numitele reuniuni economice comitateneze sunt tot atâtea cuiburi calde a magnaților și gentrilor unguri, unde numai afaceri economice nu se dezbate ori dacă se dezbate aceste sunt afacerile... proprietarilor mari de pământ pentru a căror ocrotire sunt create. Preocuparea principală e însă politica și de-aici a pornit organizația rezistenței pasive, de aici șovinismul în contra naționalităților și prigonirea economică a poporului. Noi, cei din comitatul Aradului o știm mai bine, ce

prieteni devotați poporului și intereselor economice ale *comitatului* stau în reuniunea economică comitateneză a comitatului Arad.

I-a ajuns însă și pe șovinisti soarta noastră. Litografiatul «Figyelő» e informat că ministrul de agricultură Feilitsch a trimis o ordonințune către toate municipiile, în care oprește reuniunile economice să dezbate lucruri politice cari nu aparțin cercului lor de competență și declară, că în cazul când toți ar face-o le va *dizolva imediat* și va da spre scopul acesta *fișpanilor imputernicire de a uza de forța brachială.*

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 20 Febr. —

Incheierea la 12 ore.

Grâu pe Aprilie 1906 (100 clgr.)	16.74—16.76
Secară pe Aprilie	13.60—13.62
Orz pe Aprilie	15.02—15.04
Cucuruz pe Mai	13.86—13.88
Grâu de toamnă pe 1906	16.70—16.72

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe Aprilie 1906	16.82—16.84
Secară pe Aprilie	13.66—13.63
Ovăs pe Aprilie	15.24—15.26
Cucuruz pe Mai	13.94—13.96
Grâu de toamnă pe 1906	16.76—16.78

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor. 158.—
„ „ „ mic	„ 160.—
„ brut „ mare	„ 156.—
„ „ „ mic	„ 158.—

Bursa de bucate din Timișoara

Grâu: 78—100 klgr.	Cor. 15.50—15.60
„ 79— „ „	„ —————
Secară: 100 „	12.20—12.30
Orz: „ „	13.50—13.60
Ovăs mercantil 100 klgr.	13.50—13.66
„ cernut „ „	„ —————
Cucuruz nou „ „	13.20—13.30
„ vechiu „ „	„ —————

Tîrgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chlgr. — fil.; bătrîni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chlgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chlgr 125—127 fil.; Calitate sîrbească: grei, părechea peste 260 klgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 chlgr. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bosu.

Editor-proprietar: George Nichin.

Află aplicare momentană

3 culegători tipografi

buni

în Tipografia «Tribuna».

Se caută

un scriitor

bine inițiat în lucrările advocatiale. Reflectanții să se adreseze la Dr. **Vasile Fodor**, avocat. Abrudbánya, comunicând și condițiunile.

Cuvântul „Emulsiune”

e numele unei amestecături din unsoare și apă. Dacă însă să amestecă cu lapte sau smântână să naște așa numitul unt de emulsiune.

După emulgarea lui SCOTT, uleiul de ficat de peste ocură în circulație în forma aceasta de emulsiune, în chipul acesta să poate mânca și mistui ca și laptele, a căror putere de nutriție și vindecare îl potențază în mare măsură.

Pescarul ca bogatul cel mare în spate e garanță procedurii veritabile a Emulsiunii lui Scott.

Se poate căpăta în ori ce apotecă.

Cu provocare la această zi, pe lângă trimiterea a unor timbre de 75 fileră, trimit fără altă cheltuială 1 sticlă de probă.

Apoteca orășanească a lui Emil Budai
Budapesta, IV., strada Vác nr. 34—50.

Prețul unei sticle originale e de 2.50 cor.

Se caută un practieant

pentru subsemnata societate de asigurare. *Condițiuni:* petentul să nu fie trecut peste 24 ani, să fie absolvent al unei școale superioare de comerț și să poseadă în vorbire și scriere limbile română, maghiară și germană s'au cel puțin română și germană. Salar începător 60 cor. cu prospecte de avanzament și aplicare definitivă. Tot aci se acceptază și

mai mulți acuizitori buni

pe lângă proviziuni mari și salare fixe.

Posturile sunt a se ocupa imediat ev. la 1 Martie a. c. n.

Ofertele să se înainteze la

Agentura generală a societății de asigurare „Dunărea” în Sibiu (Nagyszeben) strada Măcelarilor Nr. 20.

Se află de vânzare la administrația «Tribunei»

Năvăliri barbare

de L. Bolcaș.

Prețul 1 Cor. plus 10 fil. porto.

La administrația „Tribunei” să află de vânzare

următoarele cărți:

„La Roma” de Rusaș Ștrianu	Cor. 2.—	plus 10 fil. porto
„Povestiri și schițe” de S. Secula	1.—	5 „ „
„Nuvele” de Emil Zola	Cor. 0.40	5 „ „
„Școlarul declamator”	„ 0.50	5 „ „
„Stropi de roaună”	„ 1.—	10 „ „
„An” Const. Hodoș	„ 1.50	10 „ „
„Telegrama” farză în 3 acte	„ 0.80	3 „ „
„Amical Poporul” T. Vuculescu	„ 1.—	10 „ „

Sămânță de bicău

pentru sămănat

în orice calitate

se poate găsi la firma lui

Nemes Géza

Arad, piața Boros Béni.

SALON

și cosmetic

pentru îngrijirea frumuseții!

Unde tot felul de defecte de frumusețe, până chiar și fețele cele mai sbârcite, după metoda cea mai nouă, le lecuiește

Mme GYORI

Arad, Piața Szabadság, Nro. 18. Curtea a II-a.
Strada Hassinger 2., etajul I.

Fischer Károly

fabricant de funii, țesături,
de site și saltele de sirmă.

Arad, József főherceg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sule de sirmă ca: țesături de sirmă din aramă, fier și ținc, pe care le are în deposit mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Afară de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mână și fabrică la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galife și păduri cu vînat, site de sirmă cu ramă de fier pentru scopuri delucări de pământ, nisip, petriș, și pentru lucrări de mine, zidiri și grădinărit. Site la ferestre de pivnițe și magazine de grăunțe. Apărătoare de scintei la locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere elastice de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, care în privința ușurinței de a se ținea curat sunt foarte recomandabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pentru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din aceasta branșă — cu prețuri din cele mai moderate.

COMPACTORIE 'mi-am deschis pe Weitzer János-uteza 17 sz. conform pretențiilor celor mai moderne — și, cu onoare aduc la cunoștința on. p. t. public că efectuez în atelier tot ce se atinge de branșa mea, — trainic, plăcut și în schimbul fineții iau prețuri în adevăr moderate. Pregătesc de asemenea pe prețuri ieftine inscripții aurii și argintii pe coroane și buchete.

Cu stimă: **Szalkai Oszkár**

PREDARE DE HOTEL

Am onoare a aduce la cunoștința publicului, că am cumpărat pe strada Halász No. 41.

Hotelul intitulat „Porumbul alb“

și îl voi conduce pe mai departe sub îngrijirea mea proprie. Mai departe voi îngriji de beuturi și mâncări bune și alese, și de un serviciu pe deplin mulțumitor. Cerând sprijinul marelui public, sunt cu stimă

BARDÓCZ ÖDÖN, hotelier.

URMAȘII LUI KUBÁT

✻ **Văduva Kubát Antalné** ✻

ARAD

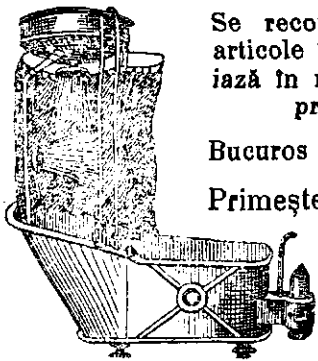
Fabrică de perii și pensule

Strada Weitzer János (Palatul Minorităților)
Atelierul: Strada Angyal Nr. 28.

Magazin de perii și pensule de cele mai bune calități.
Fabricare de tot felul de articole în branșa aceasta.

Hannauer Mihály

Tinicher de edificii și obiecte de lux, — în Arad, pe strada Deák Ferencz No. 24. (Îngă biserica reformată)

Se recomandă cu executarea a tot felul de articole în branșa aceasta, pe care le efectuează în modul cel mai prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftin posibile.

Bucuros servește cu preliminări de spese.

Primește acoperiri de turnuri de biserici, acoperiri de case, etc., și tot felul de confecțiuni și reparațiuni de tinichea.

Se caută un învățăcel.

MANYUTCZ IOAN

PĂLĂRIER

STRADA HUNYADI — Nro. 112.

Recomandă bogatul său magazin în pălării gata. Tot așa primește spre efectuare ori-ce lucrare ce se ține de această branșă. Curățiri, reparări, vopsiri de pălării și comande din provincie, se execută prompt și ieftin.

Cu stimă:

IOAN MANYUTCZ

Bogat asortiment de lămpi de casă și candelabre.

Prăvălie: **Andrássy-tér**

Palatul minorităților. No. telefon 338.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

KOHN JÓZSEF

ARAD

Atelier: **Bathyány-u.**

Casa proprie. — No. telefonului 321.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

Lumina nouă! — Noutate! — Lumina nouă!

Pe teren gazopiric cel mai bun succes l-a avut până acum

lampa mercediană

la care lumina are 75 de luminări, costă mai puțin decât lampa cu petrolu 20" și care poate fi aplicată la ori-ce candelabru ori lampă de masă; prin ceea-ce cu 30% avem luminat mai frumos și 50% cruțare de petrolu. Recomand aceasta în atenția cafegiilor, birtașilor, cancelariilor celor cu afaceri și privaților.

Singurul magazin e al meu, unde răspund punctual și efectuează orice comandă.

Cu stimă: **Kohn József.**

Mare magazin de ustensili și articole casnice.

Picăturile balsamice „MARIA-RADNA“

pentru răni și stomac, ajută iute și sigur în multe boale, ca d. ex. dureri, colici de stomac, boli vechi de stomac și lipsei de apetit, contra reumei, junghiurilor, colice și durere de cap, estern la răni timpurii, la sgarrieturi, la scrinteli și ruperi de oase, contra reumei și durerii de oase.

Un flacon: prețul 30 fil., 10 flacoane Cor. 3.— francat.

Pastilele — SENECA

Medicină sigură contra tusei, troanei, răcelii, influenței. Cutia 1. Cor., 10 cutii franco 8. Cor.
Se poate căpăta la **Kossuth Pál, Szűz Mária.** gyógyszertára, Arad, Boros-Béni-tér 15 sz.

Centauria! Cel mai minunat întăritor de stomac!
Depărtează frigurile stomacale, colicele,
lipsa de scaun, diaree, răceli și multe alte boale diferite.

O scrisoare de mulțumită.

Stimate domnule apotecar! Pentru admirabila DV teo întăritoare de stomac nu Vă pot mulțumi din destul și regret că nu o pot recomanda în deajuns pentru a fi cunoscută binefacerea ei. Doi colegi ai mei Vă vor comanda zilele astea câte-va pachete din teea „CENTAURIA“. Eu Vă mulțumesc și Vă rog a-mi mai trimite încă un pachet mare pentru ceste 2 cor. Cu stîmă: Ion Luca, inv.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în
Arad. — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1.
o fabrică de **mașini agronomice**
sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austro-ungaria, Germania și America o o
mă aflu în plăcută poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

In special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfărămătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, pluguri (Șeitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii miei și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinărilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

Contra anemiei și nervosității

cea mai bună influență are

Vinul feeric china

al farmacistului
Rozsnyay
Mátyás.

Prețul unei sticle e de 3 cor. 50 fil.

Contra căderii părului

are cea mai
bună influență

Spiritul de păr al lui Rozsnyay

care în scurtă vreme delătură mătreața și căderea părului; apără părul de rupere și-i dă o strălucire mătăsosă. Prețul unei sticle e de 1 cor. și 50 fil.

Sirop pentru copii, contra tusei

Leac admirabil pentru copii mici.
Sticla: 60 fileri.

Toate aceste medicamente se capătă
în stare veritabilă, la spițeria lui

ROZSNYAY Mátyás, Arad.

Szabadság-tér.

Spițeria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“

Recomandă specialitățile felurite din magazin și admirabilele sale bandage și diferite preparatii, ca:

Cremă de lăcrămioare: preparat superb, delătură pistrui, sgrăbunțe, spuse, sbircituri și necurătenii de pe față. Flacon 1 cor.

Spăpun de cremă de lăcrămioare: articol colonial care combinat cu crema, rumenește și susține frumusețea feței. Buc. 70 fil.

Pudră de lăcrămioare: pregătită din materii cu totul nesticăcioase — care împrumută feții o culoare foarte plăcută fără ca să se poată vedea. O cutie, 1 cor. 20 fileri.

Prafu de dinți a lui Dr. Kabdebó: ajutură frumusețea dinților foarte și în urma compoziției bune nu atacă smalțul dinților. O cutie 1 cor. 60 fileri.

Fluid stomatic Salicyl: folosește mult la întărirea gingiilor, alungă mirosul neplăcut al gurei și împiedecă stricarea dinților. Alifie »Coroană« pentru față, 70 fil., 1.40, 1.68 fil. Săpun »Coroană«, buc. 80 fil. Spirit pentru păr, sticla 2 cor. Alifie contra ochiurilor de găină, sticla 70 fil. Apa de gură și prafu de dinți »Papp« 1.60 fil și 1.20 fil. Regeneratorul părului, sticla 1 cor.

Preparatele se capătă totdeauna proaspete — la **Spițeria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“** colțul dela András-sy-tér și Petőfi-u. Arad.